

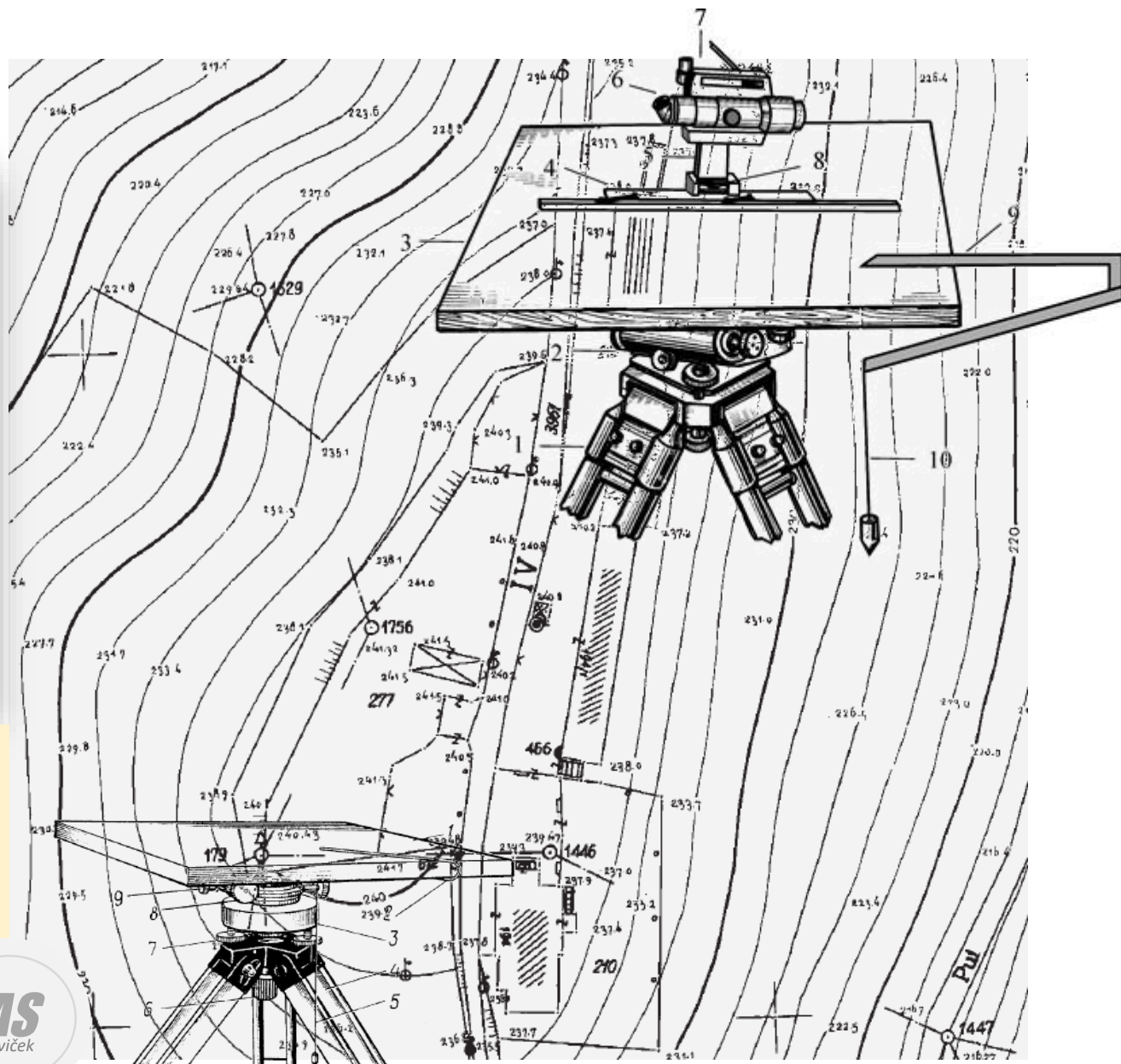
Grafička metoda

Grafička metoda

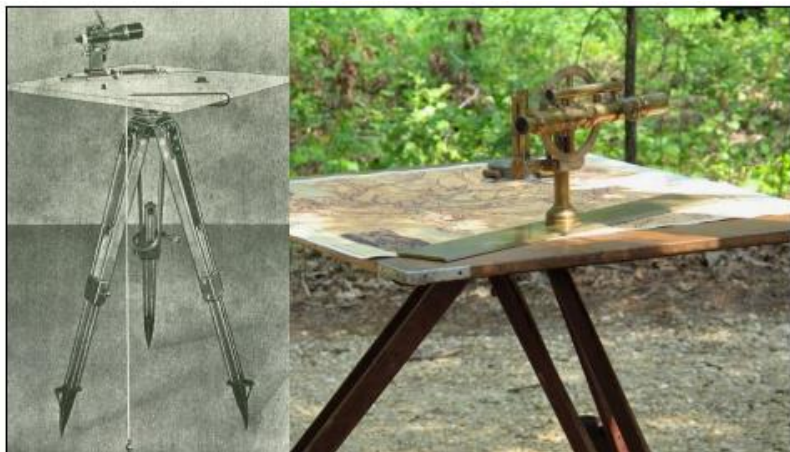

Grafička
metoda

U Republici Hrvatskoj još i danas prevladavaju analogni katastarski planovi, koji su najvećim dijelom izrađeni u 19. stoljeću. Točnost planova primjerena je tehnologiji toga doba. Planovi su za današnje potrebe digitalizirani. Danas se geodetske podloge izrađuju u digitalnom obliku i znatno su točnije od analognih.

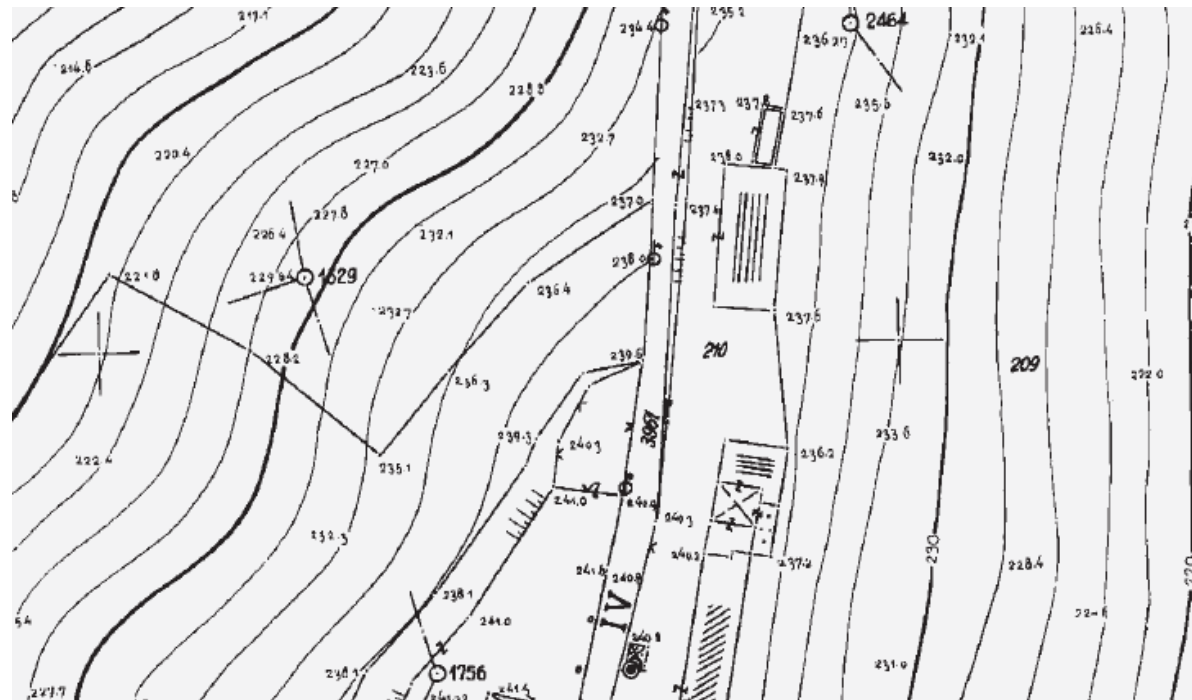
Grafička metoda

Slika 29 Geodetski stol Mom MA

Tablica 21 Tehničke karakteristike geodetskog stola Mom MA

Durbín		Vertikalni krug	
Povećanje	24x ili 30x	Promjer	63 mm
Promjer objektiva	48 mm	Interval podjele kruga	1°
Vidno polje	1° 26'	Očitanje (procjenom)	1'
Duljina	187 mm		
Najkraća vizurna daljina	5 m		
Točnost mjerenja			
Najveća vizurna daljina za mm		Dužine na 100 m s multiplikacijskom konst. 100	+/- 15 mm
procjenu kod 24x	90 m	Visinskih razlika na 100 m	+/- 9 mm
procjenu kod 30x	120 m		
Najveća vizurna daljina za cm			
Preciznost libele za pars 2 mm		procjenu kod 24x	320 m
Alhidadna libela	1'	procjenu kod 30x	420 m
Indeks - libela vertikalnog kruga	50°		
Reverzibilna nivelacijska libela na durbinu	30°	Ostale osobine	
Dozna libela	6'	Masa instrumenta	3,65 kg

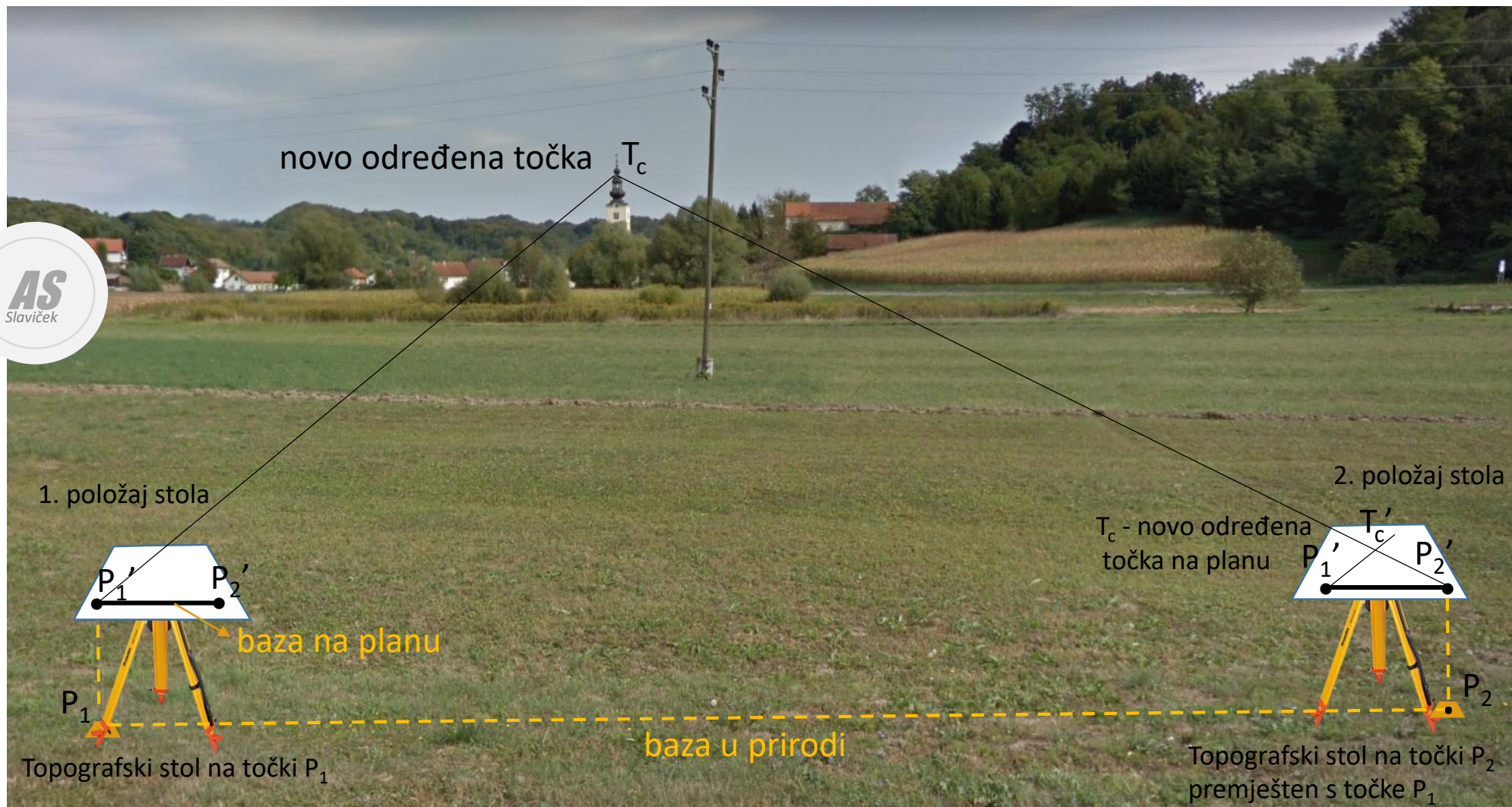

Detaljne, katastarske izmjere zemljišta na području Hrvatske datiraju iz razdoblja kada je ona bila u sastavu Austro-Ugarske Monarhije. Car Franjo I. 1817. godine izdaje naredbu o katastarskoj izmjeri za potrebe zemljišnog oporezivanja i izradu katastra zemljišta. Izmjera zemljišta provedena je grafičkom metodom, koristeći za izmjeru geodetski stol. Listovi katastarskog plana izrađeni su uglavnom u mjerilu 1:2880.

Grafička metoda

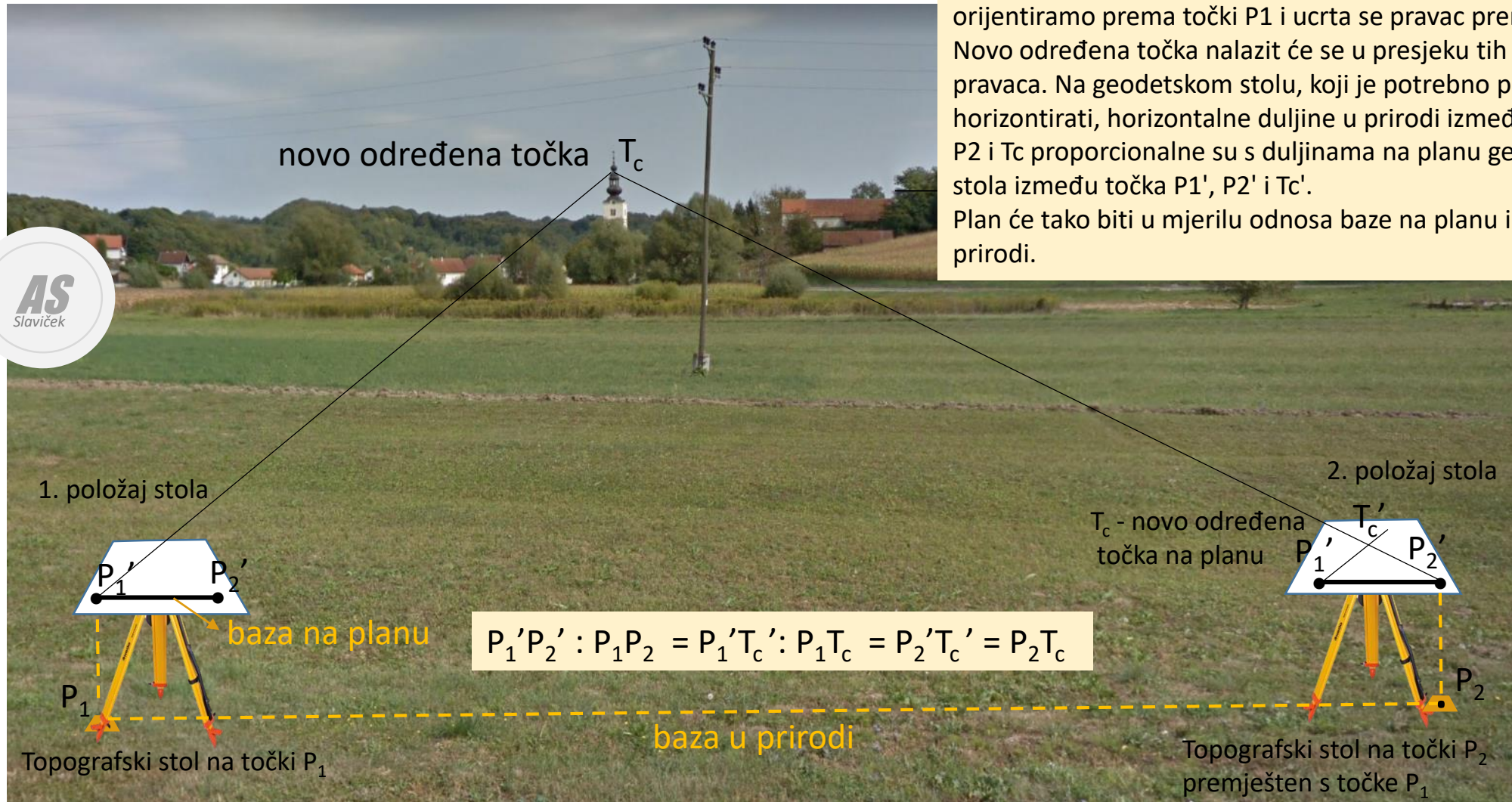
Grafička metoda

Prikaz kartiranja terena presjekom naprijed s geodetskim topografskim stolom (Praetoriusovim mjernim stolom) iz točaka P_1 i P_2 . Novoodređena točka je T_c .

Grafička metoda

Na točki P1 stol se orijentira prema točki P2 i ucrtava pravac prema točki Tc. Kada prenesemo stol na točku P2, stol orijentiramo prema točki P1 i ucrtava se pravac prema točki Tc. Novo određena točka nalazit će se u presjeku tih dvaju pravaca. Na geodetskom stolu, koji je potrebno prethodno horizontirati, horizontalne duljine u prirodi između točaka P1, P2 i Tc proporcionalne su s duljinama na planu geodetskog stola između točaka P1', P2' i Tc'. Plan će tako biti u mjerilu odnosa baze na planu i baze u prirodi.

Prikaz kartiranja terena presjekom naprijed s geodetskim topografskim stolom (Praetoriusovim mjernim stolom) iz točaka P₁ i P₂. Novoodređena točka je Tc.

Grafička metoda

Grafička metoda

Prikaz kartiranja terena presjekom naprijed s geodetskim topografskim stolom (Praetoriusovim mjernim stolom) iz točaka P_1 i P_2 . Novoodređena točka je T_c .

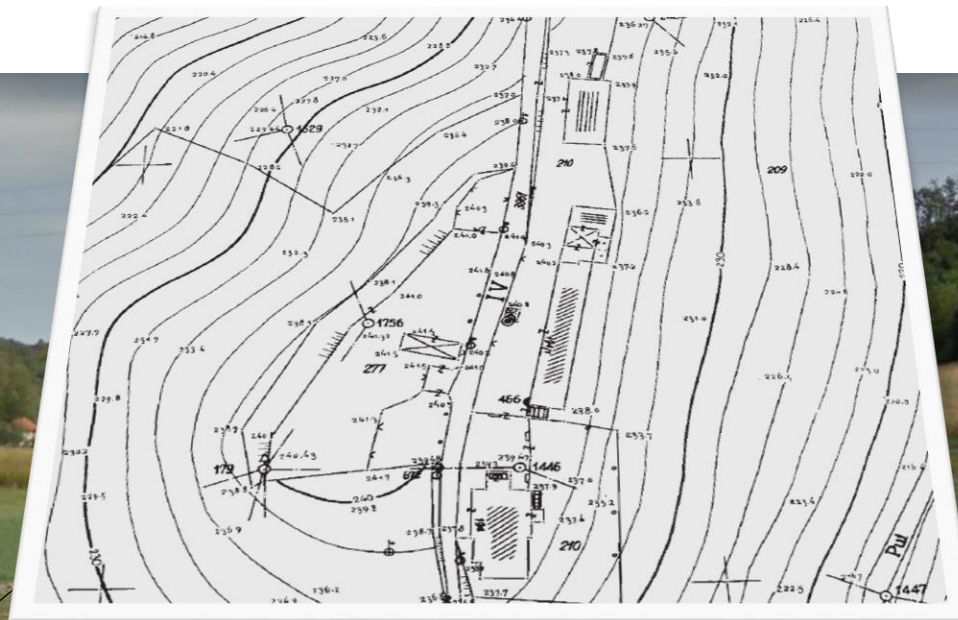
Armando Slaviček

Grafička metoda

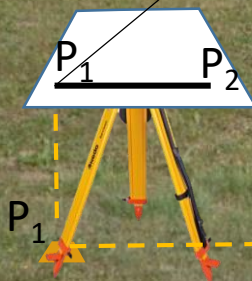

Grafička metoda

AS
Slaviček

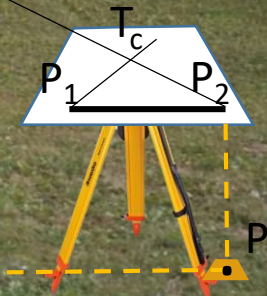

1. položaj stola

Mjerilo katastarskih planova izračunato je na način da 1 palac na planu bude 40 hvati u naravi . Budući da se hvat dijelio na 6 stopa a svaka stopa na 12 palaca mjerilo je bilo $1 : 40 \times 6 \times 12 = 1 : 2880$. (Uvećanja su prikazivana u mjerilu $1 : 1440$.)

2. položaj stola

Grafička metoda

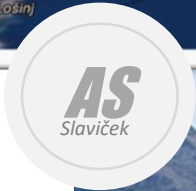

Grafička
metoda

Na području sjeverne Dalmacije mjerilo kartiranja je **1:2904.16723** (sistem Sv. Stjepana u Beču) .

Ova razlika je nastala uslijed pogreške učinjene 1823. godine u priključku izmjere ovog dijela na ranije razvijenu triangulaciju

Pravljujem

na pašnji.

A. Slavicek.

